

Mišljenje Vlade za Skupštinu Crne Gore na Izvještaj o radu sa Finansijskim izvještajem Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2019. godinu

Na Izvještaj o radu sa Finansijskim izvještajem Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2019. godinu, Vlada Skupštini Crne Gore daje sljedeće

M I Š L J E N J E

Izvještaj o radu Agencije urađen je u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 26) i daje detaljan i sveobuhvatan pregled razvoja sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti, realizacije obaveza iz domena Univerzalnog servisa i univerzalne poštanske usluge, uvedenih regulatornih mjera i dostignutog nivoa konkurencije, aktivnosti u dijelu upravljanja ograničenim resursima, ostvarivanja i zaštite interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga, kao i pregled izvršenih ostalih obaveza iz Plana rada Agencije za 2019.godinu.

Vlada konstatuje da je Agencija izvršila sve aktivnosti koje su bile predviđene Planom rada Agencije za 2019. godinu, kao i da je poslovnu godinu završila sa ukupnom dobiti u iznosu od 0,61 mil. €.

IZVJEŠTAJ O RADU

Razvoj sektora elektronskih komunikacija

Elektronske komunikacione mreže i elektronska komunikaciona infrastruktura u Crnoj Gori su na visokom stepenu razvoja i omogućavaju pružanje elektronskih komunikacionih usluga primjenom najsavremenijih tehnologija. Putem takvih mreža i infrastrukture korisnicima u Crnoj Gori se nude sve postojeće elektronske komunikacione usluge koje se pružaju u svijetu i koje trenutno zadovoljavaju potrebe korisnika tih usluga. Veliki operatori su sproveli migraciju svojih mreža prema tzv. All-IP okruženju, tako da preko jedinstvene IP mreže pružaju usluge prenosa govora, prenosa podataka i distribucije AVM sadržaja. U 2019. godini došlo je do značajnog povećanja broja priključaka pristupnih mreža nove generacije.

U toku 2019. godine u razvoj elektronskih komunikacionih mreža operatori su investirali oko 78 miliona eura, što je doprinijelo povećanju dostupnosti i pružanja savremenih elektronskih usluga visokog kvaliteta na cijeloj teritoriji Crne Gore. Kontinuirani trend velikih ulaganja u sektoru elektronskih komunikacija potvrđuje činjenicu da u Crnoj Gori imamo predvidljiv regulatorni okvir, koji je stvorio jednake uslove za sve učesnike na tržištu elektronskih komunikacija i koji podstiče konkurenciju kao najbolji vid regulacije.

Tokom 2019. godine nastavljen je trend povećanja broja korisnika, koji elektronskim komunikacionim mrežama pristupaju putem najsavremenijih tehnologija, broj priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa, kao i brzina kojima korisnici pristupaju internetu.

U Registru operatora elektronskih komunikacija na kraju 2019. godine upisano je 34 operatora.

Na kraju 2019. godine broj fiksnih pretplatničkih linija iznosio je 188.175 što odgovara penetraciji od 30,35%. U poređenju sa prethodnom godinom broj fiksnih pretplatničkih linija je veći za 8,85%. Na kraju 2019. godine broj korisnika mobilne telefonije u Crnoj Gori iznosio je 1.150.998 što odgovara penetraciji od 185,64%. U odnosu na isti period prošle godine broj korisnika je veći za 1,46%. Broj korisnika fiksnog širokopojasnog pristupa na kraju 2019. godine je iznosio 178.781 i porastao je za 15,4% u odnosu na prethodnu godinu. Broj priključaka distribucije AVM sadržaja na kraju 2019. godine je iznosio 246.722.

Uslugu prenosivosti broja u 2019. godini je iskoristilo 8.268 pretplatnika, što je za 28,29% manje nego u prethodnoj godini.

Sprovedene regulatorne mjere

Agencija je tokom 2019. godine nastavila sa sprovođenjem aktivnosti vezanih za postupke analize relevantnih tržišta sa ciljem procjene stepena efikasnosti tržišta i praćenjem stepena implementacije regulatornih mjera nametnutih rješenjima operatorima sa značajnom snagom na relevantnim tržištima.

Krajem maja 2019. godine Agencija je donijela Odluku o relevantnim tržištima usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa Tri kriterijuma sa ciljem dokazivanja opravdanosti dalje primjene prethodne regulacije. Odlukom su određena sljedeća relevantna tržišta usluga: Maloprodajno tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, za fizička i pravna lica; Maloprodajno tržište javno dostupne usluge lokalnih i međumjesnih poziva za pravna i fizička lica koja se pruža na fiksnoj lokaciji; Maloprodajno tržište javno dostupne usluge međunarodnih poziva za pravna i fizička lica, koja se pruža na fiksnoj lokaciji; Veleprodajno tržište poziva koji potiču (originiraju) iz javne fiksne telefonske mreže; Veleprodajno tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz javnih mobilnih telefonskih mreža.

Tokom 2019. godine sproveden je postupak definicije relevantnih tržišta i Test tri kriterijuma na gore navedenim tržištima. Nakon završetka konsultativnog procesa, Savjet Agencije je usvojio Odluku o usvajanju analiza gore pomenutih relevantnih tržišta.

Nastavljene su aktivnosti na Projektu računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva. Agencija je, nakon prihvatanja sprovedenih aktivnosti Crnogorskog Telekom, Telenora i Mtel na Projektu računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva (CCA) kao troškovne osnovice i dugoročnih inkrementalnih troškova (LRIC) kao računovodstvene metodologije, ovim operatorima naložila sniženje cijena određenih veleprodajnih i maloprodajnih usluga.

Nadzor nad radom operatora elektronskih komunikacija vrši Agencija preko nadzornika za elektronske komunikacije. U toku 2019. godine izvršeno je ukupno 188 pregleda, od čega je 169 planiranih i 19 vanrednih pregleda.

Univerzalni servis

Tokom 2019. godine nastavljeno je pružanje Univerzalnog servisa u Crnoj Gori shodno važećoj regulativi od strane operatora Univerzalnog servisa za pružanje usluge Univerzalnog imenika i Univerzalne službe informacija (Mtel d.o.o.) i operatora Univerzalnog servisa za pružanje usluga pristupa elektronskoj komunikacionoj mreži, telefonskih poziva i pristupa internetu na cijeloj teritoriji Crne Gore (Crnogorski Telekom a.d).

Broj Univerzalne službe informacija 1180 dostupan je iz svih javnih elektronskih komunikacionih mreža u Crnoj Gori, a pozivom na broj 1180 dobijaju se informacija o fiksnim i mobilnim (post-paid i pre-paid) telefonskim brojevima svih pretplatnika koji nijesu zahtijevali zabranu objavljivanja tih podataka i to po pretplatničkom broju ili korisniku broja.

Dodijeljeni ograničeni resursi

U 2019. godini je donijeto 1.677 odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija i rješenja o dodjeli pozivnog znaka/MMSI broja, a oduzeto je 136 odobrenja za korišćenje radio-frekvencija i rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija.

Agencija je obavljala redovnu i vanrednu kontrolu i monitoring RF spektra na teritoriji Crne Gore u vidu jednodnevnih ili višednevnih kontrolno-mjernih kampanja.

U novembru i decembru 2019. izvršena su mjerenja signala mreža operatora mobile telefonije na teritoriji Crne Gore sa ciljem provjere ispunjenosti uslova koji su pred ove

operatore stavljeni aukcijom RF spektra iz 2016. godine, a tokom te mjerne kampanje su uzeti mjerni uzorci u svim opštinama u Crnoj Gori i duž svih putnih pravaca.

U 2019. godini operatori su podnijeli ukupno 27 zahtjeva za odobrenje brojeva i/ili adresa i 4 zahtjeva za oduzimanje prava za korišćenje ovih resursa.

Zaštita interesa korisnika

Tokom 2019. godine, Agenciji je podnijeto 579 žalbi korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga na odluke operatora po prigovorima korisnika što u odnosu na predhodnu godinu predstavlja povećanje od 6,28%. Odnos prihvaćenih i odbijenih žalbi u 2019. godini je bio 59,10% usvojenih i 40,90% odbijenih žalbi, dok je taj odnos u 2018. godini iznosio: 45,42% usvojenih i 54,58% odbijenih žalbi.

Zajedničko korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture

Zajedničko korišćenje telekomunikacione kablovske kanalizacije zastupljeno je u 14 crnogorskih opština u ukupnoj dužini od oko 627 km, što je za oko 3% više u odnosu na isti period prošle godine. Registrovani operatori u Crnoj Gori posjeduju 591 antenski stub. Operatori-vlasnici antenskih stubova daju u zakup prostor na antenskim stubovima na 300 lokacija, što čini oko 51% od ukupnog broja antenskih stubova. Operatori imaju 676 lokacija na kojima se nalaze objekti u kojima je smještena oprema. Zajedničko korišćenje je zastupljeno na 229 lokacija, što čini oko 34% ukupnog broja objekata.

Razvoj tržišta poštanske djelatnosti

U izvještajnom periodu ostvaren je napredak i na tržištu poštanskih usluga. Poštanski operatori su u toku 2019. godine ostvarili ukupno 36.195.785 poštanskih usluga, što je 38,6% više u odnosu na prethodnu godinu.

Na kraju 2019. godine u registar operatora poštanskih usluga je bilo upisano 8 operatora.

Stručni nadzor nad radom operatora poštanskih usluga takođe vrši Agencija preko nadzornika za poštansku djelatnost, a u toku 2019. godine je izvršeno 23 pregleda, od kojih 19 redovnih i vanredna pregleda.

Ostali zadaci iz plana rada

Na osnovu Izvještaja o radu može se zaključiti da je Agencija izvršila i ostale aktivnosti koje su bile predviđene Planom rada Agencije za 2019. godinu.